

Colleges van B&W en Provinciale staten

Onderwerp

Iv3 toetsingsbeleid en begrotingsgegevens EMU

Conform de toezegging in de laatste circulaire over het gemeente- en provinciefonds (paragraaf over EMU-saldo) ontvangt u bij deze de nadere informatie over de consequenties van een niet tijdige of onjuiste aanlevering van het overzicht Informatie voor derden. Daarnaast is de bestuurlijke afspraak om meerjarige begrotingsgegevens in de begroting op te nemen, verder toegelicht.

Het overzicht Informatie voor derden (Iv3) is het instrument voor de monitoring van het EMU-saldo en daarnaast ook een instrument voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds. De kwaliteit en het tijdig verstrekken van Iv3 was in 2004 echter veelal niet voldoende. Daarnaast blijft, ondanks dat het EMU-saldo voor de totale overheid uit de gevarenzone is, het EMU-tekort van de lokale overheid onverminderd groot.

De toezichthouder zal daarom - conform afspraak in het bestuurlijk overleg met de VNG en IPO van april 2005 - vanaf het 2^e kwartaal van het verantwoordingsjaar 2005 waarschuwingen of aanwijzingen geven als de kwaliteit en/of de tijdigheid van Iv3 onvoldoende is en blijft (conform artikel 186 van de Gemeentewet en 190 van de Provinciewet). De wijze van invullen van het Iv3-toetsingsbeleid is in de bijlage beschreven.

Datum
19 juli 2005

Ons kenmerk
2005-0000139706

Onderdeel
DGKB/FOBB

Inlichtingen
J. Nijenhuis
T (070)4268603
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
1

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

20072005

Datum
19 juli 2005

Ons kenmerk
2005-0000139706

Onderdeel
DGKB/FOBB

Blad
2 van 2

U wordt vriendelijk verzocht om een afschrift van de bijlage aan de besturen van
Gemeenschappelijke regelingen te verstrekken, voor zover deze verbonden zijn
aan uw provincie of gemeente.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL KONINKRIJKSRELATIES EN BESTUUR,

wvd.

L.A.M. van Halder

Inleiding

Deze nota informeert u over enerzijds de wijze van verstrekking van begrotingsgegevens gericht op het EMU-saldo en anderzijds over de consequenties bij het niet tijdig of kwalitatief onvoldoende verstrekken van lv3-gegevens door gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen (GR'en, zie paragraaf volgende pagina). Aanleiding is de onvoldoende kwaliteit en tijdigheid van de informatievoorziening over 2004.

In het bestuurlijk akkoord 'Beheersen EMU-saldo lokale overheid' waarover u in november 2004 door een aparte circulaire bent geïnformeerd, is afgesproken dat in het voorjaar van 2005 voor de eerste keer de balans zou worden opgemaakt over de uitkomsten van het EMU-saldo van de lokale overheden en de kwaliteit van de informatievoorziening. Het EMU-tekort van de totale overheid is uit de gevarezone en komt uit onder de 2,5% BBP-grens genoemd in het bestuurlijk akkoord. Op het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 25 april 2005 is tussen het kabinet en de VNG en IPO afgesproken dat dit jaar geen extra maatregelen meer noodzakelijk zijn om het tekort terug te dringen. Echter het EMU-tekort van de lokale overheid blijft onverminderd groot. Voor 2004 is het tekort net als in 2003 uitgekomen op 0,6% BBP.

Een goede informatievoorziening is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo en voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds. Conform afspraak uit het bestuurlijk akkoord moet daarom met ingang van de begroting 2006 het EMU-saldo over het voorafgaande jaar (jaar t-1), het actuele jaar (jaar t) en het volgende jaar (jaar t+1) worden verstrekt. Daarnaast dienen maatregelen in de organisatie van de gemeente, provincie of GR te worden getroffen bij (structureel) te late aanlevering en/of aanlevering van lv3-gegevens van onvoldoende kwaliteit. De toezichthouder heeft tot taak u daarop te wijzen.

In deze nota wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- lv3-toetsingsbeleid
- begrotingsgegevens EMU

Gemeenschappelijke regelingen (GR'en)

Het verzoek aan de gemeenten en provincies is – voor zover van toepassing - om deze nota aan alle GR'en te verstrekken. De verplichtingen van de Regeling Informatie voor derden gelden voorlopig echter niet voor alle GR'en. Deze Regeling geldt voor alle GR'en die in de steekproef van het CBS zijn opgenomen. Deze GR'en worden binnenkort schriftelijk door het CBS benaderd. De andere GR'en hoeven dus tot nadere orde geen lv3 op te stellen. Wel dienen zij een begroting en jaarrekening op te stellen en te verstrekken aan de toezichthouder en het CBS.

Iv3-toetsingsbeleid EMU

Inleiding

De toezichthouder heeft tot taak om in te grijpen als de kwaliteit en de tijdigheid van de Iv3-informatie onvoldoende is en blijft. Dan moet hij – het ministerie van BZK voor de provincies (en deel GR'en) en Gedeputeerde Staten voor gemeenten (en merendeel GR'en) - op grond van artikel 190 Provinciewet en artikel 186 Gemeentewet een (ernstige) waarschuwing of aanwijzing geven. Deze taak gaan de toezichthouders vanaf het tweede kwartaal 2005 daadwerkelijk uitoefenen. In de volgende paragrafen is de invulling van deze taak beschreven. Eerst is de vereiste kwaliteit en tijdigheid van de Iv3-informatie beschreven. Ook de eis ten aanzien van de controle (accountantsverklaring) over het jaar 2004 of eerste kwartaal 2005 is meegenomen. Daarna wordt op de rol van de toezichthouder, het CBS en Rijk en de invoeringstermijn ingegaan. En in de laatste paragraaf worden de consequenties beschreven.

Eisen

In de circulaire 'uitvoering informatie voor derden' van september 2003 zijn de gestelde eisen aan Iv3 opgenomen. Deze eisen, waaraan het CBS toetst, hebben betrekking op kwaliteit en tijdigheid. Hiernaast dient een accountantsverklaring opgesteld te worden.

De **kwaliteit** wordt bepaald door een toets van verschillende aspecten, zoals vorderingensaldo en consistentie. Deze aspecten zijn verwoord in de circulaire 'uitvoering informatie voor derden' van september 2003. Specifieke informatie over de toets kunt u vanaf eind juni downloaden van de site www.cbs.nl/kredo.

Tijdigheid: de inzending van de kwartaalrapportages Iv3 resp. begrotingsgegevens dienen plaats te vinden binnen één maand na afsluiting van het betreffende kwartaal resp. vóór 15 november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

Accountantsverklaring: de Iv3 over het jaar 2004 of over het eerste kwartaal 2005 dient voorzien te zijn van een goedkeurende accountantverklaring.

Rol toezichthouders en CBS

Het CBS beoordeelt per kwartaal of uw organisatie heeft voldaan aan de eisen, die zijn gesteld aan het aanleveren van Iv3. Uiterlijk drie maanden na afloop van een kwartaal ontvangen de gemeenten, provincies, GR'en en de toezichthouders de resultaten. De toezichthouders geven vervolgens, indien nodig, binnen één maand aan de betreffende medeoverheid een waarschuwing of aanwijzing. In het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen met VNG en IPO worden de voortgangsrapportages besproken.

Invoeringstermijn

Vanaf het tweede kwartaal van 2005 wordt het Iv3-toetsingsbeleid ingevoerd. Dit betekent dat na het derde kwartaal 2005 de eerste waarschuwing of aanwijzing wordt gegeven, omdat het toetsingsbeleid betrekking heeft op twee opeenvolgende kwartalen. Eind september 2005 zal de toezichthouder de resultaten van de toetsen van het CBS voor de eerste keer ontvangen (over het 2^e kwartaal 2005), eind december 2005 voor de tweede keer (over het 3^e kwartaal). Dit betekent dat gemeenten en provincies uiterlijk eind januari 2006, indien van toepassing, een (ernstige) waarschuwing of aanwijzing van de toezichthouder ontvangen.

Consequenties

Er zijn 3 mogelijke schriftelijke acties van een toezichthouder bij onvoldoende kwaliteit t.a.v. Iv3 door een organisatie (waarschuwing, ernstige waarschuwing of aanwijzing) en 2 acties bij het niet voldoen aan de tijdigheidseisen (waarschuwing of aanwijzing). Deze acties omvatten het volgende:

1. waarschuwing: in de brief van de toezichthouder wordt aangedrongen op een tijdige aanlevering en / of aanlevering van gegevens van voldoende kwaliteit.
2. ernstige waarschuwing: met deze waarschuwing dringt de toezichthouder aan op het geven van hoge prioriteit aan een verbetering van de kwaliteit.
3. aanwijzing: een aanwijzing verplicht u direct maatregelen te treffen. In de desbetreffende brief van de toezichthouder wordt daarbij aangetekend dat als de kwaliteit niet verbetert en de Iv3 het volgende kwartaal wederom onvoldoende is, dan met toepassing van art. 186, lid 4 van de Gemeentewet en art. 190, lid 4 van de Provinciewet op kosten van de gemeente of provincie of GR door de toezichthouder gezorgd wordt dat de kwaliteitsverbetering wordt gerealiseerd.

Kwaliteitsresultaten en - acties

Rapportage eindoordeel toets CBS/toezichthouder kwart jaar x	Rapportage eindoordeel toets CBS/toezichthouder kwart jaar x	Te ondernemen actie door toezichthouder
Voldoende	Voldoende	Geen
Voldoende	Twijfelachtig	Waarschuwing
Voldoende	Onvoldoende	Ernstige waarschuwing
Twijfelachtig	Voldoende	Geen
Twijfelachtig	Twijfelachtig	Waarschuwing
Twijfelachtig	Onvoldoende	Ernstige waarschuwing
Onvoldoende	Voldoende	Geen
Onvoldoende	Twijfelachtig	Waarschuwing
Onvoldoende	Onvoldoende	Aanwijzing

Toelichting

a. De weging van het oordeel

Het CBS ziet in de praktijk vaak een geleidelijke verbetering in de Iv3-gegevens, dus het oordeel verloopt niet alleen van onvoldoende naar voldoende, maar ook is er vaak verbetering ten opzichte van onvoldoende, zonder dat er nog van voldoende gesproken kan worden. Dan is het oordeel dus "twijfelachtig".

b. Aantal kwartalen in het oordeel

Twee opeenvolgende kwartalen worden in het oordeel betrokken. Dit betekent bijvoorbeeld dat in het oordeel over het derde kwartaal 2005 ook het tweede kwartaal wordt meegewogen en over het vierde kwartaal ook het derde kwartaal.

Tijdigheidsresultaten en -eisen

Rapportage tijdige ¹ inzending kwartaal jaar x	Rapportage tijdige inzending kwartaal x	Te ondernemen actie door toezichthouder
+	+	Geen
+	-	Waarschuwing
-	+	Geen
-	-	Aanwijzing

Evenals bij de kwaliteitstoets worden in dit oordeel twee opeenvolgende kwartalen betrokken.

De accountantsverklaring

Als de organisatie op 1 juli 2005 niet over een goedkeurende accountantsverklaring bij lv3 over het jaar 2004 of eerste kwartaal 2005 beschikt, dan geeft de toezichthouder een aanwijzing. De aanwijzing bestaat eruit dat de gemeente of provincie of GR² binnen 6 maanden alsnog voor een lv3 (over het 2° of 3° kwartaal van 2005) dient te zorgen, die is voorzien van een positieve verklaring van de accountant.

¹ Ook het niet inzenden van lv3'en door gemeenten, provincies of GR'en behoort tot de toets door het CBS en levert de score 'niet tijdig' op.

² Geldt alleen voor de GR'en die in de steekproef van het CBS zijn opgenomen.

Begrotingsgegevens EMU

In het bestuurlijk overleg is afgesproken dat het EMU-saldo over jaar t-1, t en t+1 in de begroting wordt opgenomen, zodat de besturen van GR'en, gemeenteraad en provinciale staten inzicht hebben in het EMU-saldo. Voor het eerst gaat dit in bij het opstellen van de begroting 2006 (EMU-saldo 2005-2007). U dient daarvoor onderstaande tabel te hanteren en op te nemen in de financiële begroting. Deze tabel dient u, conform artikel 71 van het BBV, vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan het CBS en de toezichthouder te zenden. In het bestuurlijk overleg met VNG en IPO wordt besproken of de bestuurlijke afspraak adequaat is uitgevoerd of dat nadere juridische vastlegging van deze afspraak noodzakelijk is. Daarnaast worden deze gegevens door het CBS verwerkt in de monitoring van het verloop van het EMU-saldo.

Onderstaande tabel komt overeen met het format³ van de enquête, zoals is gehouden bij gemeenten over het jaar 2004.

Toelichting op de tabel:

- alle posten zijn exclusief de cijfers van de gemeentelijke of provinciale bedrijven die buiten de sector overheid zijn geclassificeerd en inclusief de geldstroom (zoals dividend en subsidies) tussen lokale overheid en de gemeentelijke of provinciale bedrijven.
- Ad. 1 'exploitatiesaldo': een exploitatietekort heeft een minteken.
- Ad. 10 'betalingen buiten de exploitatie': volgens het nieuwe BBV is dit niet meer toegestaan. De correctiepost is echter nodig voor het berekenen van het EMU-saldo.

³ Dit format en de toelichting is te downloaden via www.minfin.nl, ter zake dossier gemeenten en provincie, onder kopje beheersen EMU-saldo lokale overheid.

(*eur 1.000)		Jaar t-1 ⁴	Jaar t ⁵	Jaar t+1 ⁶
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)			
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie			
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie			
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd			
+5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen			
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)			
-6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa			
-7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.			
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)			
-8b	Boekwinst op grondverkoop			
-9	Betalingen ten laste van de voorzieningen			
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
11b	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
<i>Berekend EMU-saldo</i>				

⁴ volgens realisatie, zonodig aangevuld met raming resterende periode

⁵ volgens begroting jaar t

⁶ volgens meerjarenraming

